

VEOKs formand Kaare Rübner Jørgensen orienterer om

Indhold

1. Pavens opmuntring til de gengifte: jeres lidelse er en gave
2. Tyskland: Katholikentag i Mannheim
3. Nyt om det østrigske Præsteinitiativ (PI)
4. Tyskland: Præsteoprør i Freiburg
5. Nyt om præsteoprøret i Irland
6. Begyndende præsteoprør i Storbritannien
7. Situationen i Brasilien
8. Vatikanets svar på præstemanglen

1. Pavens opmuntring til de gengifte: jeres lidelser er en gave

Ved det internationale familiemøde i Milano i slutningen af maj talte pave Benedikt til de forsamlede. I sin tale kom han også ind på de gengiftes situation. Han anmodede dem om ikke at forlade kirken og opfordrede menighederne med at hjælpe dem med at forstå, at de med deres lidelser yder et "enestående bidrag" til troen i deres menighed.

"Jeg er fuldt og fast overbevist om, at deres lidelser er en gave til kirken," fortalte han og fortsatte, "Problemet med skilte og gengifte er en af de største lidelser i nutidens kirke. Og vi har ingen lette løsninger på det problem ... Jeg ser det som en stor udfordring for et sogn, for et katolsk fællesskab, og beder alle om at hjælpe dem, så de føler sig elsket og accepteret, så de ikke føler sig udelukket, selv om de ikke kan modtage kommunionen og skriftemålets tilgivelse ... Når de skilte og gengifte katolikker ser deres lidelser som en gave til kirken, hjælper det andre med at forsvare kærlighedens og ægteskabets stabilitet" (The Tablet 9. juni 2012).

Sådan kan man altså spiritualisere de lidelser, en skilsmisse volder, og bagatellisere den følelse af at være udelukket fra kirkens fulde fællesskab, som findes hos gengifte. Men hjælper det dem? Jeg har mine tvivl og spekulerer på, om paven ville sige det samme til dem, der er mentalt eller fysisk handicappede, til dem, der sulter i Afrika, eller til dem, der bor i storbyernes slumkvarterer i Afrika, Latinamerika og Asien: at jeres lidelser er en gave til kirken? Næppe.

2. Tyskland: Katholikentag i Mannheim

Hvert år i midten af maj afholdes en femdages lang Katholikentag i Tyskland. I år fandt mødet sted i Mannheim. De omkring 80.000 deltagere kunne her høre den apostoliske nuntius i Tyskland, ærkebiskop Jean-Claude Périsset oplæse pavens budskab, der kort fortalt var en opfordring til tyske katolikker om at være loyale over for deres tro og deres kirke. "Identificer jer med kirken, som Christus identificerede sig med kirken og med os," fik de at vide.

Ærkebiskop Zollitsch af Freiburg, der er formand for den tyske bispekonference, sagde i sin tale, at han var tilhænger af at give kommunion til gengifte og at han var i forhandlinger med autoriteterne om dette spørgsmål. Med "autoriteter" mente han formentlig paven og hans folk i Vatikanet.

Den person, der fik mest medieopmærksomhed, var imidlertid mgr. Helmut Schüller fra det østrigske Præsteinitiativ.

Han var indbudt til at tale på Den alternative Katholikentag, arrangeret af reformgrupper som Wir sind Kirche, Kirche von Unten, Initiative ChristInnenrechte m.fl. Ved en pressekonference, der blev afholdt i en stopfyldt (protestantisk) kirke, sagde han, "Vi oplever ikke en troskrise eller kirkekrise, men en lederskabskrise," og angreb paven og biskopperne for at ville føre vor kirke tilbage til tiden før konciliet. Den ærkekonservative og uforsonlige biskop Gerhard Müller af Regensburg kritiserede bagefter reformgrupperne og omtalte dem som "parasitter", der hængte sig på kirkelige møder og "gjorde en frygtelig støj." (The Tablet 26. maj 2012).

Jeg synes, biskop Müller skal passe på med at omtale andre som "parasitter". Sidste gang en tysker brugte det ord, var i nazitiden, og vi ved alle, hvad der skete med dem, der fik hæftet den betegnelse på sig. At han nu er blevet præfekt for Troslærekongregationen tegner ikke godt for fremtiden.

3. Nyt om det østrigske Præsteinitiativ (PI)

At kardinal Schönborn er udsat for et voldsomt pres fra Vatikanet, for at skride ind over for de "rebelske" præster, ved alle. Men hidtil har han ikke gjort det. Efter hans mening er præsterne, der bakker op om Initiativet, ofte meget engagerede præster. De er også for størstepartens vedkommende ældre præster, som tror, at en liberalisering igen vil fylde kirkerne. Men dette er en illusion, siger kardinalen til US Catholic News Agency, for det er samfundets sekularisering, som er den egentlige årsag til den faldende kirkegang. De reformer, som PI har foreslået, vil intet ændre derved. "Indtil nu har vi ikke foretaget sanktioner, fordi vi fortsat tror på muligheden af en personlig dialog ... På den anden side er der dog fare for, at de troende bliver forvirrede. Det er derfor, at vi mener, at tiden er kommet til at træffe en afgørelse," siger han. (The Tablet 2. juni 2012).

En sanktion har han dog foretaget ifølge et lækket dokument, som er kommet i avisen Kurier's besiddelse.

Han har forbudt Initiativets præster, der nu tæller 10% af landets præster, at rejse. Om forbuddet gælder rejser internt i landet eller blot rejser til udlandet, fremgår ikke af The Tablets omtale. Han skulle også have meddelt de præster, der beklæder overordnede stillinger, at de ikke vil blive genudnævnt, når deres embedsperiode udløber, hvis de fortsat støttet Initiativet. (The Tablet 7. juli 2012).

4. Tyskland: Præsteoprør i Freiburg

Kardinal Schönborn kan forbyde sine præster i at rejse, men at deres budskab spredes kan han ikke forhindre. Den 31. maj underskrev 140 præster i ærkebispedømmet Freiburg i det sydvestlige Tyskland en erklæring, hvori de åbent meddeler, at de i deres sogne vil tillade gengifte at modtage kommunionen, skriftemålets absolution og den sidste salvelse. De vil også lade gengifte være medlemmer af pastoralråd, fungere som kateketer og udføre andre kirkelige tjenester,

"Vi gør dette som en barmhjertighedsgerning i vort pastorale arbejde med gengifte, og vi håber, at der fra officiel side snart vil blive truffet en beslutning, som giver disse mennesker en på evangeliet baseret plads i vor kirke, så der ikke bliver diskrimineret imod dem," hedder det i præsternes erklæring.

Efter at erklæringen blev offentliggjort, har endnu flere præster tilsluttet sig, således at deres antal nu er på 177 præster og diakoner, hvilket svarer til ca 15% af præsterne i ærkebispedømmet. Ærkebiskop Zollitsch har truet med hårde sanktioner, men det har ikke afskrækket præsterne. Tværtimod kan man sige, for efter udsendelsen af dette brev, skulle endnu flere præster have tilsluttet sig erklæringen. (Der Spiegel 2. juni og The Tablet 9. juni 2012)

5. Nyt om præsteoprøret i Irland

Det krav om reformer som Association of Catholic Priests (ACP) er fremkommet med, får nu støtte af trofaste lægfolk. Efter et møde, afholdt i All Hallows College i Dublin i slutningen af maj, er der blevet dannet en koordinationsgruppe på fire kvinder og fire mænd, som kan fungere som arbejdsplatform for alle dem, det være enkeltpersoner eller mere organiserede grupper, der mener det er bydende nødvendigt at implementere alle Det andet Vatikanerkoncil's reformer og at indføre nye reformer, hvis kirken skal overleve i det 21. århundrede. Det er tanken at udarbejde forskellige arbejdsplaner og udsende dem til debat. Et af de emner, man især vil fokusere på, er ungdommens manglende tro og tilknytning til kirken. Det er meningen at afholde en række møder rundt om i landet i løbet af august og september, for derpå at arrangere et stormøde i Dublin senere på året. Koordinationsgruppen arbejder tæt sammen med ACP, der igen har kontakt til præsteinitiativer i Tyskland, Østrig og USA. (Irish Times 6. juli og Vatican Insider 8. juli 2012).

6. Begyndende præsteoprør i Storbritannien

Med de meget nære kontakter, der er mellem Irland og England, hvor hovedparten af katolikker tilmed er af irsk afstamning, kan det ikke overraske, at det irske præsteoprør har bredt sig til Storbritannien. The Tablet bragte således den 2. juni et brev, underskrevet af tretten præster, hvoraf de seks dog havde ønsket at være anonyme, med krav om ændringer i kirken. Under overskriften "Call to Action" skriver de bl.a.

"Vi er en gruppe af præster, som har holdt et møde, fordi vi er dybt bekymret for vor kirkes fremtid, og fordi vi ønsker at støtte hinanden i bestræbelserne på at skabe steder, hvor alle døbte kan yde et bidrag til vor kirkens trivsel. Biskoppernes ønske om at der bliver skabt en "kaldets kultur" [a culture of vocations, dvs. en stærkere fokusering på præste- og ordenskaldets betydning for kirken], giver os anledning til at svare således:

Skabelsen af denne kaldets kultur må ses, føler vi, som et kald til hele Gudsfolket om at tage et ansvar for vor kirke. Det mener vi, at vore biskopper og præster aktivt skulle opmuntre til. Selv om mange lægfolk følger kurser i teologi og pastoralt omsorg, synes der ikke at være mange muligheder for dem til at bruge den viden, de derved har opnået, i vor kirkes tjeneste.

Biskopperne taler om "skabelse af og opmuntring til en kultur af dialog og solidaritet", men i virkeligheden er mulighederne derfor ringe, og der synes at være en modvilje mod at lytte til folk, hvis livserfaringer står i kontrast til den institutionelle kirkes lære. Dette gælder især i udviklingen af en teologi omkring seksualitet, baseret på de troende egne erfaringer og i udviklingen af en forståelse af forbindelsen mellem evolution og religion. Sensus fidelium [de troendes mening] synes at være glemt."

Også en debat om cølibatets berettigelse og præstevielse af gifte mænd ønsker de tretten præster, at biskopperne tager fat på. De udtrykker endvidere deres bekymring over, at kirken i England bevæger sig i den modsatte retning end den, der var afstukket af konciliet, og at biskopperne intet gør for at forhindre det.

Brevet slutter: "Vi må også gøre opmærksom på, at visse basale beslutninger, vedtaget på Det andet Vatikanerkoncil, synes at være blevet glemt af den romerske Kurie, således at en virkelig kollegialitet ikke praktiseres, fordi meget af de lokale biskoppers ansvarsområder er blevet beskåret af Kurien. De nye messetekster, som vi sidste år blev påtvunget af Rom, er et klart eksempel herpå. Vi føler det nødvendigt, at vi der som sognepræster er optaget af disse og mange andre sager, slutter os sammen så at vi både kan støtte vore biskopper og blive en stemme, til hvilken de kan lytte. Vi opfordrer præster, som føler som os, om at kontakte os." (The Tablet 2. juni 2012).

Efter at brevet var trykt, har initiativet fået tilslutning af mere end 100 præster. I weekenden den 14-15. juli samledes desuden lidt over 70 præster i London for at koordinere deres krav om reformer. De planlægger at afholde en større konference, der også inkluderer lægfolk, til oktober. (The Tablet 9. juni og 21. juli 2012)

7. Situationen i Brasilien

Står det sløjt til i Europa med stadig færre og stadig ældre præster, der skal tage sig af flere og flere sogne, er det ingenting i sammenligning med Brasilien. Den østrigsk fødte 73-årige biskop Erwin Kräutler af Xingu har netop været i Østrig og har i den forbindelse fortalt, at han har 30 præster til at betjene 900 sogne og 600.000 katolikker i et område på 354.000 km² (altså 9 gange større end Danmark). Kun én søndagsgudstjeneste, undertiden to i hvert sogn om året foregår under ledelse af en præst. Intet under, at han opfordrer Vatikanet til at lade en undersøgelse foretage, der kan vise, hvorledes hans bispekolleger ser på en ændring af ordinationsreglerne. (The Tablet 16. juni 2012).

Dette fik en læser til at lave en sammenligning med Ordinariatet af Vor Frue af Walsingham, altså med den "sekt", som pave Benedikt har skabt, bestående af konverterede, gifte anglikanske præster. Her har man 60 præster til at betjene 1.200 lægfolk, altså en ratio 1:20, mens den i Kräutlers bispedømme er 1:20.000. I dette perspektiv er det uforklarligt, at Vatikanet ikke tillader ordination af gifte mænd, skriver læseren. (The Tablet 23. juni 2012).

8. Vatikanets svar på præstemanglen

At ændre på reglerne er Vatikanet dog ikke indstillet på. Det har netop udsendt nye retningslinier med hensyn til præste- og ordenskald. For at undgå sexskandaler i fremtiden advarer biskopperne mod at lade unge mænd blive optaget på seminarierne, som "skønt de er rosværdige i deres rejse mod præsteskkabet, viser tegn på at være dybt skrøbelige personligheder" (profoundly fragile personalities). Kommende præster "skal klart kunne se de forpligtelser, de påtager sig, især med hensyn til cølibatet."

Kongregationen for katolsk Uddannelse siger, at nogle af grundene til, der ikke er flere unge mænd, der ønsker at blive præst, er manglende opbakning fra forældre, en stigende marginalisering af præsten i lokalsamfundet, en manglende lyst til et liv i cølibat, misbrugsskandalerne, lave fødselsrater og et almindeligt fald i religiøs praksis. (The Tablet 30. juni 2012).

Alt sammen meget rigtigt, men hvad gør man? At få kvinder til at føde flere børn, som ikke har andre erhvervs muligheder end at blive præst, munk eller nonne, er nok urealistisk. At få folk til at vende tilbage til fortidens religiøse adfærdsnormer kan næppe heller lade sig gøre. Folks tro, hvis de i det hele taget har en, er anderledes i dag end for 50 eller 100 år siden. At genindføre børnepræsteseminarier, som Vatikanet efter sigende skulle overveje, er heller ikke vejen frem, for en sådan indoktrinering af børn vil næppe blive accepteret mange andre steder end i Afrika, Asien og Latinamerika. Så hvad gør man? Indtil videre ingenting.